

fenyőknél nem érnék czélt, különben ilyen alkalommal a meglevő tizes tényezőt is nagyobbítani kell.

Az itt elmondottakból tehát bátran következtethetjük, hogy Puton képletei elég jó eredményeket nyújtanak, mert a megbecsülendő fák egyenkénti köbtartalmát adják, a német erdészek által használt alakszámok pedig illetéknépen nem alkalmazhatók, miután azok számos mérésből keletkezett átlagadatokat képviselvén, csak egy erdő vagy nagy mennyiségű törzs köbözésére használhatók fel előnnyel.

A tövön álló fák köbözésénél az alakszámok használatának van egy más rossz oldala is az, hogy nem lehet velük gyorsan és pontosan dolgozni, miután az átmérő a földtől több *m*-nyi magasságban mérendő, ehhez pedig idő és egy különleges műszer kell, melyek mind kényelmetlenek.

A szélvihar által lúczfenyvesekben előidézett károk egy új neme.

Irta: Belházy Jenő, m. kir. erdőtitkár.

Minden erdész, de a laikus ember is tudja, hogy a szélvihar mily nagy károkat képes az erdőben előidézni, s különösen a lúczfenyő állabokban milyen rombolásokat visz véghez. Néhány perczig tartó szélhivár sokszor elegendő arra, hogy a legszebb növekvésű és zárlatu lúczfenyveseket irgalmatlanul ledöntse.

Valóban a munkájából nyugalomra térő napszámos sem lehet jobban elkeseredve a sors csapásai miatt, ha hazaérve, sok fáradsággal s nélkülözéssel összetákolt otthonát földig porrá égve találja, mint az erdőbirtokos és erdész, ki egy ilyen vihar után lúczfenyőerdeinek legszebb részeit látja halomra döntve a földön heverni. A nagy vesztességben alig tehet mást, mint a mit a tűzkárosult tesz: megmenteni igyekszik legalább

azt, a mit még megmenteni képes, értékesíti úgy a hogy tudja, a szélvihar által földre terített és összetört erdőből a még értékkel bírót, reményt keresvén abban, hogy legalább a szélvihar által megkimélt lúczfenyveseiben találand majd a szenvedett keserűségért részbeni kárpótlást. De fájdalom, még e reményben is sokszor csalódik az erdőgazda, mert, mint tudjuk, a széldöntés körül az állva maradt lúczfenyőfák gyökereikben többnyire szintén megingattatnak, sinleni kezdenek, mire aztán megjelenik szúrovar, mely gyorsan elterjedve, a szélvihar után állva maradt erdőnek is elpusztítja egy részét.

Sőt úgy látszik, még ezzel sincs vége a szélvihar által okozott károknak s az erdész — miként az alább következő sorok bizonyítják — szomoruan kénytelen tapasztalni, hogy még azok a fák is, a melyeket a kártól teljesen érintetlennek és egészségesnek tartott, nyomait viselik belsejökben az egykori szélviharnak.

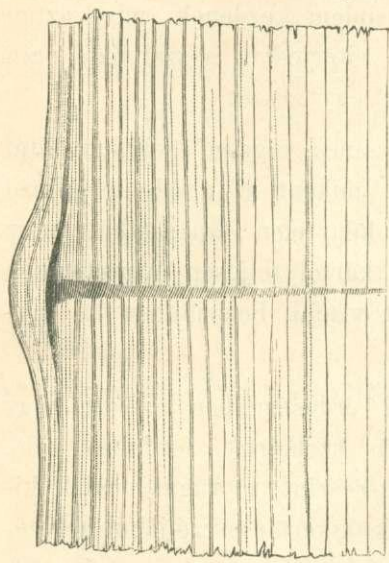
A máramarósi kir. kincstári erdőségekben ezelőtt négy évvel tudvalevőleg nagyobb mérvű szélkárók fordultak elő, melyeknek kitisztítása alkalmával, részint a vágásvonalak kiegyenlítése, részint az újabb kárók kikerülése céljából helyenként, a széldöntést környező egészséges állabrészek is levágattak kisebb-nagyobb szélességben.

A mint ezen utóbb említett vágásokból a kikerült tönkök felfürészeltettek, feltűnt, hogy egyes tönköknél a kikerült deszkák közül több-kevesebb a szétszedésnél keresztben széthullott.

Ez a körülmény kezdetben mindenesetre különösnek és érthetetlennek látszott, s mibenléte csak később, gondosabb vizsgálat után nyert egészen természetes megfjtést.

Mindenekelőtt kitűnt, hogy az olyan rönkönek a felülete, a melynél ez az eset előfordult, kívülről is felismerhetőleg hullámos félgyűrű alakú göbökkel birt. Közelebbi vizsgálat aztán kideri-

tette, hogy az ilyen törzsek egyik oldalukon több helyütt be voltak törve s e betörés idővel behegedvén, a későbbi két évgyűrű fölötté lerakodott, mi által a törzsnek két évvel ez előtt történt ebbeli megsérülése tulajdonképen láthatatlanná vált, s kívülről csak az által volt jelezve, hogy a törzs megsérült helyein félgyűrű alaku dudorodások mutatkoztak olyformán, a mint ezt a mellékelt rajz mutatja. Miután e betörések min-

dig a törzs egyik oldalán láthatók, feltehető, hogy a törzs a szélvihar erejének ugyan ellentállott, de megtámadott oldalán rostjai bizonyos váltakozó mélységig több helyütt megszakadtak. E megszakadt rostok a szélvihar megszűntével ismét előbbi helyzetükbe jutottak vissza, a seb behegedett és az évgyűrűk további lerakódása ismét a természet rendes útján folyt tovább. A törzs ezen sérülésének külső oldala világos-sárga, egész barna színű széllel

van ellátva, mi a gyanta kisebb-nagyobb mérvben történt lerakódásának a kifolyása.

A fatörés helye, a fa színénél világosabb vonalat képez, mi a rostoknál a szakítás folytán beállott világosabb színváltozásnak tulajdonítható.

Egészen ugyan nincs kizárva az a feltevés sem, hogy e sérülések a szélvihar által megtámadott törzs védett oldalán, a farostok összenyomása által keletkezhettek. De ebben az esetben a rostok nem szakadtak volna el, hanem csak össze-gyürettek volna, s így az ilyen fából nyert deszkák nem hullottak volna szét.

Mindenesetre czélszerű lesz a luczfenyveseinkben a szélvihar által ezen utóbbi módon okozott károsítást, ezentúl nagyobb figyelemmel kísérni s nevezetesen megállapítani azt, hogy vajjon e kár csupán rendkívüli eseménynek, avagy pedig a széltöréseket rendszeren kísérő bajnak tekinthető-e?

Fenyőfakereskedelmünk 1888-ban.

Irta: Tigermann Sándor.

Az elmúlt esztendőben — 1888-ban — fenyőfakereskedelmünk viszonyai tetemesen javultak. Az év kezdetén ugyan nagy árukészletek voltak mindenütt s az árlap is csekély tételeket mutatott, de a tulajdonképeni üzleti évad alatt az árviszonyok és eladások kedvező fordulatot vettek, olyannyira, hogy az év végével alig egy ötöd része maradt meg az év elején készletben volt árunak. A fővárosban, valamint a vidéken is meglehetősen építési kedv mutatkozott, mindamellett az elért eredményt nagyrésztben a kiviteli üzletnek lehet köszönni.

Az áremelkedés kiváltképen a jegenyefenyő árunál s azonfelül a mindennemű szélesebb méretű anyagnál volt észlelhető, mivel a külföld nagyrészt széles méretű fűrészárut keresett, erdeink pedig ma már túlnyomólag csak kisebb méretű rönköket termelnek. Ezt a körülményt az árjegyzékből is konstatálhatjuk, a mely szerint az árkülönbözet a lúcz- és jegenyefenyő árú között a keskeny választéknál köblábanként csak mintegy 4 kr, holott a széles választéknál 7 és 9 kr közt váltakozik.

A nagyban való kereskedésben 1888. év végével fenállott árakat és ugyancsak a nagykereskedelemben szokásos méreteket az itt következő összeállítás mutatja, a melyben az árak a vasuton küldött fűrészanyagra köblábanként és pedig a budapesti piacra vonatkozólag, krajczárookban értendők: